

ventilatorbesed

Vtisi in razmišljanja | Kolumne

Dr. Manca Košir

Beremo z Manco Košir

[Dr. Manca Košir](#) | 9.3.2011 | [Komentarji o](#)

RAZGLEDI PO DUŠNIH GLOBINAH

Če ste komu odprli srce, potem ste za to srce tudi prevzeli odgovornost.

Maja Storch

Učim se, torej sem, je moje življenjsko vodilo. Največ so me naučile lastne izkušnje, življenje, ki ga odprto, radovedno in s čudenjem živim. Učijo me odnosi, ki mi kažejo, kdo sem in kje. In učijo me knjige, ki pričujejo o teh rečeh. Kot so naslednje, ki vam jih priporočam v branje.

Andrej Predin, Učiteljice

Publicist, glasbeni kritik in fotograf, leta 1976 v Mariboru rojeni Andrej Predin se je s prvencem *Na zeleno vejo* (Modrijan 2007) uvrstil med pet nominirancev za nagrado Večernica, z novim romanom *Učiteljice* (Modrijan 2010) pa v bralna naročja tistih, ki imajo radi po resničnosti dišeče zgodbe, talentirano pripovedovanje in prepoznavni humor (bi lahko rekli, da jabolko ne pade daleč od drevesa Zoranovega). Vse troje mladi pisatelj v *Učiteljicah* izkazuje na jezikovno tekoč in prikupen način z zdaj že prepoznavnim slogom.

Predinova romaneskna pripoved je večplasta in se giblje znotraj različnih svetov. Govori – najbrž navdihnjena z lastnimi učiteljskimi izkušnjami med študijem biologije

učiteljskega praktikanta – o zdajšnjem junakovem svetu v razredu in zbornici, o njegovih spominih na otroštvo v socialistični domovini Jugoslaviji, in o fiktivnem svetu, v katerem je junak sanjalec svojih sanj o slavi in ugledu velikega pisatelja, dobro situiranega, z lepo mlado ljubico ... Knjigo se prebere na dih, lahko se poistovetimo s pisateljevim otroštvom, z dogajanjem v šoli, z njegovimi fantazmami. Predin reflektira čustva in občutja, je dober opazovalec značajev in medsebojnih zapletov ter duhovit analitik. »Čeprav sem bil učitelj, sem bil še vedno učenec,« ugotavlja pripovedovalčev glas, presenečen, da šele zdaj zares vidi pravo podobo učiteljic, ko so se njegove sodelavke na sindikalnem izletu zapile kot mambe. »To je bilo moje prvo in edino srečanje z ženskami srednjih let, ki so v skupinski omami, brez slabe vesti, kot silovita nevihta sproščale zamere in razočaranja.« Kdo bi si mislil, si misli pripovedovalec, »da so učiteljice sposobne izjav, ki presejajo domišljijo moške družbe ob ogledu nogometne tekme.«

Poleg sanjarij o pisanju in pisateljevanju roman niza predvsem spoznanja mladega učitelja biologije o razmerjih med moškimi in ženskami od svoje osnovnošolske čisto prave zaljubljenosti dalje. V Amadejo, zaradi katere se vse spremeni. Takrat namreč naš junak prične sanjariti ljubezensko-junaške zgodbe, ki ga hranijo še danes. V njih je hrepenenje, so bolečine, je smrt in je ravno prav seksa. In si želi poleteti, dobesedno in metaforično. Kar se mu na koncu romana, ki sploh ni pričakovan konec, ampak odprto zadnje poglavje, tudi posreči. Kako? Preberite roman in kot blisk se vam bo razkrilo, da lahko letim tudi jaz, ti, mi vsi, če bi le imeli tako umetniško žilico, kot jo izkazuje Andrej Predin.

Maja Storch *Hrepenenje močne ženske po močnem moškem*

Če hočete brati jasno, natančno in precizno strokovno literaturo, spisano na tudi širši laični javnosti razumljiv način, berite nemške knjige. Pod pogojem, da so jih spisale – ženske. Taka je po obsegu 170 strani manjšega formata odlično napisana knjiga *Hrepenenje močne ženske po močnem moškem* (Kulturno-umetniško društvo Police Dubove in Družba Piano 2010) psihologinje dr. Maje Storch (rojena 1958), jungovske psihoanalitičarke in uveljavljene terapevtke, ki v uvodu

zapiše: »To knjigo sem pisala zase, za svoje prijateljice in za svoje klientke, ki jih je ta razklanost (med samostojnostjo in hrepenenjem po pravem moškem) pripeljala do mene. Napisala sem jo za vse sodobne ženske, ki poznajo romantično dilemo močne ženske in ki ne vedo, kaj naj z njo.«

Žensk, o katerih piše dr. Maja Storch, je tudi na Slovenskem vse več. Privlačnih, spolno aktivnih žensk, ki same zaslužijo svoj denar, imajo razvito osebnost in živijo svoj življenjski slog. Ki so se naučile zaupati svojim močem in ne čakajo na moškega, ki jih bo zaščitil in rešil. Kljub temu pa hrepenijo po njem. Kot poje Helena Blagne: »Mačo pravi naj me ...« In potem ga najdejo, pravega mačota, močnega moškega, ki ne zapleše okoli njih na pomižik zapeljivih oči. Se morda celo poročijo – kar je za močno žensko težka odločitev, saj ji je svoboda vrhunska vrednota -- in potem svojega moškega počasi udomačijo. Ko postane njihov ljubeč tovariš, se jim zazdi dolgočasen in nezanimiv in ga – zapustijo. Klasičen vzorec močnih žensk, ki ga terapevtka pojasnjuje z jungovsko globinsko raziskavo temin v naši duši. Spodbuja nas, da si ogledamo te sence svojega nezavednega, da prepoznamo akcijo svojega moškega principa (*animus*) in okrepimo žensko načelo (*anima*), ki smo ga v patriarhalni družbi zaradi tekme z moškimi zanemarile.

Avtorica nas vodi po poti vase z lastnimi izkušnjami, zgodbami svojih klientk in pravljice, ki razkriva, zakaj počnemo, česar pogosto niti nočemo, in kako moramo zoreti, da bomo odrešene v polnino svoje ženskosti. Ki se uresniči prav prek odnosa z moškimi. Ti se morajo naučiti odnosov, ženske pa sprejetja samote. To je cena za šolo spuščanja nadzora in kontrole, urejanja sveta, kar smo ženske prevzele od moških. »Naučiti se morate zreti samoti v oči. In to boli. In sploh ni lahko,« piše. Kajti ženska noče občutka osamljenosti in zapuščenosti. Ko ju izkusi in ugotovi, da je ni pobralo, dozori: »Za pravi odnos je močna ženska zrela šele, ko se nauči biti sama. Potem se ji ni treba obesiti na moškega, brž ko se vanj zaljubi (in ga s tem pognati v beg), nikdar več se ji ni treba kazati močnejše, kot je v resnici.«

Dr. Maja Storch opozarja sodobne ambiciozne ženske, naj sprejmejo svojo ženskost, se zavedajo, da smo

ženske ženske in da so moški moški. »Ženske morajo najti svojo obliko samopotrjevanja, ki jim ustreza, sicer bodo postale psihični pohabljeni, saj njihov podivjani patriarhalni animus v nezavednem območju njihove duše nori.« Čas je, da se prebudimo tako ženske kot moški in sprejmemo svoje šibkosti ter se naslonimo na notranje vire resnične moči. In se objamemo v svoji svojskosti, ženske med seboj tako kot moška tovarišija, predvsem pa moški in ženska, saj je ta objem počelo sveta in zibelka sreče. Naročje ženskega obilja čaka uresničitev in knjiga *Hrepenenje močne ženske po močnem moškem* navdihujoče vodi vanj.

Debbie Ford Zakaj dobri ljudje počnejo slabe stvari

Nova knjiga avtorice tudi na Slovenskem znanih uspešnic *Temna stran iskalcev svetlobe* in *Razveza: Začetek novega življenja* Debbie Ford *Zakaj dobri ljudje počnejo slabe stvari* (Samala 2010) je ravno tako učenje o tem, kako postati sam sebi podoben in pogumno zaživeti svoje avtentično življenje z vsem, kar nam to prinaša, brez strahu, da bi nas pogubila notranja razcepljenost med temo in svetlobo, med sencami in našimi dušnimi lučmi. Podnaslov knjige je poveden: *Kako prenehati biti sam svoj najhujši sovražnik*. To je mogoče s predanim in potrpežljivim raziskovanjem nezavednega, osvetljevanjem svojih temnih strani in sprejemanjem vsega, kar smo. Tako, da dobro še krepimo in slabo obrusimo ostrih robov. Mogoče je in spleča se! Kot poje mistik Rumi – avtorica ga je napisala za moto svoje knjige -- iz davnih časov za zdajšnji trenutek slehernika: *Človeško bivanje je hiša za goste./ Vsako jutro nov prihod./ Radost, žalost, podlost,/ trenutno zavedanje pride/ kot nepričakovan gost*. Vse soobstaja, prav vse je, vsi ti gosti smo mi sami in naučimo se jim izreči dobrodošlico: *S hvaležnostjo sprejmite vsakega prišleka,/ saj je vsak poslan/ kot vodič iz onostranstva*.

Knjiga je razdeljena na dva dela. V prvem delu z naslovom *Neskončna bitka* Debibi Ford razkriva naš notranji razkol. Gugalnico, na kateri se ziblje notranje življenje, se pravi naša čustva in občutja, gor in dol, kaže na posledice strahu, ki se je naselil v nas z materinim mlekom in normami okolja pa z usodo našega značaja, na pokvarjenost našega ega. In razkrije naš lažni jaz. V drugem delu *Mirovni sporazum* nas avtorica vodi v sprejemanje svoje resničnosti, pomaga nam snemati maske z obličja, nas bodri, naj se prebudimo iz

zanikanja. Nam pokaže moč odpuščanja in nas popelje nazaj v resnični dom: k ljubezni, iz katere smo in kamor se vračamo. Kot znana voditeljica številnih delavnic in seminarjev širom sveta avtorica niza številne slišane zgodbe in pripoved ves čas plete z lastnimi zgledi: »Vse moje pomanjkljivosti in negativne lastnosti, ki jih ni malo, so mi prinesle neprecenljivo darilo, saj so me pripeljale do tega, kar danes sem,« zapiše. Pridobila je modrost, »ko sem sprejela svojo jezo, nezadovoljstvo, sram, strah in negotovosti«. Ko je spoznala, da je taka, kot smo vsi ljudje – dobri in slabi, svetli in temni hkrati, močni in šibki – se je začelo globinsko celjenje njene razklane duše. Premagala je omejitve lažnega jaza in na strežaj odprla vrata življenju. »Življenju, polnem strasti, ki ima smisel in namen; življenju, ki so ga oplemenitile prav tiste izkušnje in srčne bolečine, ki so nas spravile na kolena.«

V teh težkih časih krize vrednot, izgubljenega smisla bivanja in zaradi duhovne še materialne revščine, je posebej navdihujoča avtoričina vera v MI, ki mu pravi *kolektivno srce*: »'Mi' je tisti del nas, ki je povezan z vsem, kar je, z vsemi človeškimi bitji. To je del nas, ki lahko sprejme višjo odločitev, tudi če se individualni 'jaz' ob tem ne počuti dobro. Ta kolektivni del nas ve, da bomo resnično srečni in celoviti le, če se bomo odzvali višjemu klicu in se odpovedali osebni načrtom v korist kolektivnega dobrega.« Ena najhujših boleznih sodobnega časa, egoistični in sebični individualizem, bomo zmogli ozdraviti le z zavedanjem te povezanosti in z življenjem kolektivnega srca. Ne v JAZ, v MI je odrešitev človeštva in sveta!

Debbi Ford piše všečno in tekoče, njeni nauki nam hitro zlezejo pod kožo. Slikovito nam predstavlja razpotje, na katerem stojimo: ali bomo šli po kažipotih sebičnega ega v katastrofo ali pa se bomo zavedali duhovnih vezi, »ki zakrpajo razkol med našo temno stranjo in višjim jazom« in nas vodijo »proti bolj poštenemu in resnično izpolnjujočemu življenju.« Za vsak kažipot obstaja duhovno zdravilo. Naj naštejemo te pomembne pare: Prvi kažipot je previdnost, ki nas zazida za debele zidove in nam zapira srce. Duhovno zdravilo je priznanje ranljivosti, ki je znamenje moči. Biti ranljiv pomeni biti človeški. In pomeni naučiti se drugim reči: »Potrebujem te!«. Drugi kažipot je pohlep. Vemo, v kaj nas je pripeljal, saj na svoji koži doživljamo rezultate pohlepnihih mogočnežev. Duhovno zdravilo zanj je

velikodušnost, ki nam zagotavlja, da je vsega za vse dovolj. Dovolj ljubezni, denarja in uspeha. Tretji kažipot proti katastrofi je ošabnost, ki se kaže kot nadutost in silna samozavest, v resnici pa je osnovana na negotovosti in strahu. Duhovno zdravilo zanjo je ponižnost. »Ko stopimo v stik s svojo ponižno naravo, se mirno zavemo svojega mesta v širši celoti,« in ni se nam potrebno več napihovati in dokazovati svoje umišljene veličine. Četrty kažipot je nestrpnost. »Nestrpni smo do tistih, ki zrcalijo dele nas, ki nas odbijajo in plašijo,« nas uči Debbie Ford. In ponudi duhovno zdravilo: sočutje. »Sočutna narava omili nestrpnost z ljubeznijo in razumevanjem in tako ustvari popolno ravnotežje.« Zato odprimo svoje srce in naročje za sočutno sobivanje s pomoči potrebnimi in s samim seboj.

Še o treh kažipotih v propad človeštva govori. O egocentričnosti, tej posledici strahu, ki jo zmoremo prerasti s pomembnim duhovnim zdravilom: s skrbjo za druge. »Če hočemo biti koristni, se moramo rešiti pričakovanj in navezanosti, kakšen naj bi bil naš prispevek, in samo pustiti, da nas uporabijo za dobro večje celote,« ve modra učiteljica. In opozarja na šesti kažipot. Na trmo, ki je pravzaprav oblika neizražene jeze; ta se kaže kot zoprna pravičniškost, kot tihi umik ali kot popoln upor proti vsemu in vsakomur, kar občutimo kot nasprotnike. Duhovno zdravilo za tako pravičniško jezo je voljnost. « Voljnost je rodovitna zemlja Boga; iz nje se na novo ustvarja,« je prepričana. Zadnji, sedmi kažipot v apokaliptični zdrsi človeštva kaže neiskrenost, ki je strahotno nevarna. Njeno duhovno zdravilo je iskrenost. Ne iskrenost na jeziku, temveč verodostojnost življenja, ko so naša dejanja v skladu z našimi najvišjimi vrednotami. In če živimo tako, pravi Debbie, »nam za ostale kažipote ni treba skrbeti«. Ko smo iskreni do sebe in v skladu z vrednotami, bomo delali dobro in naša žetev bo obilna. Kajti ljubezen nas bo vodila. »Osvetlila bo temo in vas popeljala iz teme v svetlobo – v svetlobo ljubezni – kjer kolektivno srce čaka vaš povratek.« Skrajni čas je, da se odpravimo na to pot, kmalu ga ne bo več. Ne časa ne nas, ki bi lahko stopali po njej.

Mala duša in Sonce

Za konec toplo priporočam velikim in malim otrokom, vsem, ki hrepenimo po Luči in hočemo bivati v Ljubezni, milo lepo slikanico ilustratorja Franka Riccia z

naslovom *Mala duša in Sonce* (Maat – Center 2008). Avtorja ni navedenega oziroma v njenem podnaslovu piše, da gre za priredbo po svetovno znani uspešnici **Pogovori z Bogom** Neala Donalda Walscha (s katerim prijateljuje tudi Debbie Ford, kar se njenim knjigam pozna). Naj kar prepisem vodilo v to nežno tkanje upanja in zaupanja, ki ga knjiga ustvari s čarobnostjo slike in svetlobo sporočila: »*Mala duša in Sonce* je preprosta, a mogočna zgodba, ki otrokom poda izredno globoko resnico: absolutno dobro in slabo ne obstajata – za vsem, kar se godi na tem svetu, za vsem, čemur pravimo 'dobro', in za vsem, čemur pravimo 'slabo', se skriva ljubezen. Vaš otrok bo spoznal Boga, ki ga bo lahko imel rad. Bog je namreč ljubezen, tako kot so vse male duše, saj so del Boga. Morda pa bodo tudi starši ponovno odkrili, kdo pravzaprav so.«

Predlagam, da knjigo *Mala duša in Sonce* prebirate v krogu družine, in se o njej sproti pogovarjate. Tudi otroci, ki še ne znajo brati, bodo razumeli. In zanje je zaupanje v Življenje, v katerem je vse prav, in vase, Božjega otroka, najlepša popotnica, ki jim jo lahko podarite. Ne le njim, temveč tudi sebi. Moda smo jo odrasli v tem hudem času še najbolj potrebni. Kot ob koncu knjige v pismu staršem in vsem, ki imamo radi otroke, zapiše Neale Donald Walsch, v čem je moč zgodbe. V tem, da se prepoznamo kot posebne in damo tudi drugim vedeti, kako posebni smo vsi. In da zgodba ponazori, kako nas ima Bog vse enako rad. »Da so lahko celo ljudje, ki jih nimamo za prijatelje, prikriti angeli, poslani od Boga kot darilo – darilo, s katerim lahko postanemo strpnejši, bolj razumevajoči in bolj odpuščajoči, ter priložnost, da smo to, kar v resnici smo.« Naj bo to najmočnejši zapis v globini duše, želim vsem nam iz srca! očejo imeti ob sebi pravega moškega, »mačo pravinaj me ...« (Helena Blagne).

Komentarji